

369 28. Nov. 1893: I. Beh. af Lovf. om kommunal Valgret m. m. for Kvinder. 370

ling til Prostitutionen — Det høje Landsting endte ogsaa denne Sag med en Dagsorden, der maatte ikke diskuteres derom, den Slags store Spørgsmaal ligge ikke for dette høje Ting. Jeg ved ikke, om de Herrer tro, at det er konservativ Politik, om de tro, at dette, at sætte en saadan absolut Bom imod de Ideer, der komme frem i Nutiden, er Konservatisme. Da maa jeg sige, at jeg har en anden Tanke om Konservatisme. Den sande Konservatisme bestaar i at tage det fornuftige og berettigede af de Ideer, der arbejder sig frem, af de Krav, der maa frem, og gøre de Indrømmelser, der ere fornuftige. Lad det saa være, at man tager det i et noget langsomt Tempo; er man meget konservativ, gaar man meget smaat frem og søger efter Rauteiler, naar der er Tale om en Reform. Men en konservativ Mand gaar ikke hen og slaar ned og siger: Det, som i øvrigt bestaafsig Verden, skal der ikke tales om i denne Sal.

Som den højtærede Formand bemærkede, skal der jo ikke tales om Realiteten af Sagen, men det, der ligger for her, er jo udelukkende dette: Er det rigtigt, at denne Del af den lovgivende Forsamling viser Spørgsmaalet fra sig, at den fremsætter saadanne almindelige Postulater som det at Lovforslaget ikke er i Samfundets og ikke i Kvindernes Interesse, og dermed gaar over til den næste Sag paa Dagsordenen. Jeg synes, at dette Ting risikerer for meget ved den Maade, det træder frem paa, at det kommer til at staa paa en ejendommelig Maade i den offentlige Bevidsthed. Naar der er Tale om Reforme og Foranstaltninger, der kræve Penge, af økonomisk Natur, naar der er Tale om disse Reforme, hvorpaa der nu kaldes af berømte Agravere i det betrængte Landbrugs Interesse, naar et Samfund, der som vort arbejder under uheldige, økonomiske Vilkaar, kommer og forlanger økonomiske Foranstaltninger, Foranstaltninger f. Eks. til Transportvæsenets Fremme, en lille Jærnbane paa et Par Mil, saa støtter dette Ting et Ministerium, der siger: Den Slags Ting have vi ikke Penge til, skal der bygges en Jærnbane paa et Par Mil, kunne vi ikke gøre det uden Hensyn til Statslaan. Kommer man og forlanger Medskættelser, Skattelettelser o. s. v., henviser dette Ting sammen med sit Ministerium til den tomme Statskasse — denne

Statskasse, der i Løbet af dette Ministeriums Regeringstid er bleven tømt, skønt, som jeg tillod mig forleden at bemærke, navnlig de indirekte Afgifter ere stegne i en ganske enorm Grad. Altsaa, den Politik, som dette Ting har ført, har medført en Standsning med Hensyn til alt, hvad der kræves af økonomiske Foranstaltninger, og hvortil der kræves Udgifter. At under alt dette vor Frihed er gaaet tabt, og at der regeres uden Rigsdagens Bøtning, baade med Hensyn til Finansloven og andre Love, er jo en saa gammel Ting, at man snart ikke mere taler derom, men vor Politik er desuden kommen ind i en ny Fase. Ved den Politik, som dette høje Ting har støttet Ministeriet i, ere vi gaaede i Staa. Som jeg forleden Dag tillod mig at sige til den højtærede Indenrigsminister, skal denne hvert Aar, efter at han har arbejdet sine Love igennem Rigsdagen, den 1ste April se det alt sammen gaa i Kravtitten og blive til Makulatur. Nu kommer der her et lille bestemt Forslag frem, som ikke kræver 1 Ores Udgift, og saa siger Landstinget: Nej, vi have hverken Raad eller Tid til at indlade os paa økonomiske Spørgsmaal, Jærnbane-spørgsmaal eller lignende; men selv disse sociale, moralske Spørgsmaal, hvad det nu er, om en begrænset Arbejdstid, Prostitutions-sagens Ordning eller Spørgsmaal om Kvinders Valgret, maa vi ogsaa sige Pas til, dem kunne vi ikke have noget at gøre med.

Jeg tillader mig altsaa at advare dette Ting fra at gaa videre paa en saadan politisk Bane. Jeg tror ikke, at de Medlemmer, der stemme for en Dagsorden som denne, ville styrke dette Tings moralske Berettigelse og Stilling i Nationens Bevidsthed. Jeg tror, at man efterhaanden kommer til det Punkt at betragte Landstinget som en Hemsko for alt Fremstrid, som ikke bærende et konservativt Ting, men tværtimod et Ting, der ved en saadan Politik bevirker, at den rolige, konservative Fremstriden bliver udelukket i dette Land.

J. Pedersen: Jeg skal modstaa Fristelsen til at komme ind paa en Debat af selve Sagen og endnu mere til at komme ind paa en Debat om Sager, der ligge ganske uden for dette Emne. Jeg vil ikke opfordre det ærede Ting til at stemme imod den